

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor
 Negyedévre... 4 "

Helyben házból hordva:
 Egész évre... 20 kor
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, február 26.

Gyorsvonat Szeged-Nagyvárad között.

— Deputáció a miniszterhez. —

A helyes vasuti politikának egyik emminens feltétele, hogy az összeköttetés a különböző vonalak között jó legyen s ez által az utazás gyorsasága fokoztassék.

A vicinális vonalakkal ez, a dolog természetéből kifolyólag nem vihető mindenütt keresztül, de a fővonalakon megkövetelhető.

A nagyvárad-szegedi vonalon az összeköttetés is rossz, azonkívül már régi óhaja a közönségnek, hogy ezen a nagy forgalmu vonalon egy gyorsvonat állíttassék be a menetrendbe.

Nagyvárad város törvényhatósága és a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara évi jelentésekben és külön felterjesztések útján is kérték már többször a kereskedelmi miniszternél az ezen vonalon közlekedő vonatok gyorsítását és főként egy gyorsvonatot. A miniszter azonban a kérelmet legutóbb is egyszerűen elutasította azon megokolással, hogy eléggé ki van elégítve a közönség kívánalma a jelenlegi vonatokkal.

Békésmegyében a miniszter válasza arra ösztönözte az irányadó köröket, hogy deputációval kérjék újból a kereskedelmi minisztert a régi óhaj és szükség teljesítésére. A mozgalom élén Lukács György Békésmegye és Hódmezőváros fő-

ispánja áll, a ki megkereste Nagyvárad városát is, hogy csatlakozzék a mozgalomhoz.

A megkereséshez csatolják azon indokolást, a melyben kifejtik a kérelem jogos voltát.

A kérelem indokai a következők:

A közlekedés Nagyváradról Békés-Csaba, Arad és Szeged felé igen hátrányos, mert az alkalom kevés, a napi elosztás rossz, az utazás sokáig tart, részben csak megszakítással folytatható és a fő vonalakkal nincs kellő csatlakozás.

Igy Nagyváradról Szegedre a 179 km. ut 6—13 óráig tart, Békés-Csabán a közvetlen vonalánál 88 perc, az éjjelénél 6 óra és 14 perc várakozással. Nagyváradról este 7 órától másnap délelőtti 10 óra 20 percig, tehát több mint 15 órán át Békés-Csaba, Arad és Szeged felé elindulni, — a nevezett nagy városokat egy nap alatt megjárni egyáltalában nem lehet, még Békés-Csabát sem; kivéve, ha az ott tartózkodásra 111 perc elegendő (12 óra 42 perctől 2 óra 33 perczig). Ennélfogva Nagyvárad és vidékének Szeged és Arad felé közlekedése alig van, mert még a szomszédba is alig lehet elmenni; sőt Nagyváradról, mint székhelyről a vármegyébe Sarkadig (60 km.) egy napra kimenni sem lehet.

Hasonló hátrányos helyzetben van Gyula Békésvármegyében Orosházával és vidékével, valamint Hódmező-Vásárhely Szegeddel szemben.

A személyközlekedés Szegedről és Aradról Nagyváradra és vissza lényegesen jobb, mert ezen ut legalább egy nap alatt megtehető. A várakozás Békés-Csabán ugyan itt is hosszú, közvetlen vasutnál 104 perc, a megszakítottánál 6 óra 10 perc.

A csatlakozás a mellék- és fővonalakhoz oly rossz, hogy a gyorsvonatok előnyeit a nagyvárad-szegedi vonal mentén felszálló utasok alig élvezik, holott N.-Szalonta és Orosháza között az utasok a Budapest—aradi gyorsvonatokhoz, a Nagyvárad—N.-Szalonta és Orosháza—Szeged közöttiek pedig a Budapest—nagyvárad, illetőleg Budapest—szegedi gyorsvonatokhoz igen könnyen bejuttathatók lennének.

Mindezeknél fogva kérelmezendő, hogy:

1. Nagyvárad és Szeged között a 8905. és 8906. (Szeged—Hódmezővásárhely között), továbbá a 8967 és 8968 (Békés-Csaba—Gyula) személyvonatok végig vitessenek, azaz ezen töredékes vonatok beszüntetésével egy új vonal-pár vezetessék be lehetőleg gyorsvonat alakjában mintegy 4 órai menetidővel, úgy, hogy Nagyváradról Szeged és Arad megjárható legyen s hogy a Nagyszalonta—Orosháza között Békés-Csabára gravitáló érdekelték legalább az egyik pár Budapest—aradi gyorsvonathoz közvetlenül csatlakozhassanak.

Ezen végigmenő vonatpárnak menetrendje 4 órai menetidő felvétele mellett körülbelül a következő lehetne:

700	Nagyvárad	800
900	Békés-Csaba	600
1100	Szeged	400

Ehez még kívánatos lenne, hogy a 602. és 603., 604. és 601. sz. gyorsvonatok (a két Budapest—aradi gyorsvonat) Békés-Csabán találkozzanak.

2. A 8903. és 8902. sz. vonatok menetrendje, főleg pedig tartózkodási ideje Békés-Csabán 88 perc és 104 perczről, a 605. és 606. sz. vonatok menetrendjének kellő módosítása mellett megfelelően leszállíttassék s ezen vonatok lehetőleg úgy vezetessenek be,

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

A testvérek.

Irta: Björnstjerne Björnson.

Hazám egyik falujában lakott egy házaspár, amelynek hat gyermeke volt. Meglehetősen sokat kellett fáradozni, hogy egy nagy, de már igen elhanyagolt majorban boldogulni tudjanak. Egyszer azonban, sajna, valami eltévedt golyó kioltotta a férfi életét, s az asszony egyedül maradt a nagy majorsággal és a hat gyermekkel. De azért nem szállt inába a bátorsága, hanem odavezette a két legnagyobb fiút a korporsóhoz, s az atyjuk holtteste előtt megeskettette őket, hogy fiatalabb testvéreikről gondoskodnak és segítenek rajtuk, amennyire csak bírnak. Meg is esküdtek rá, s teljesítették is az esküjüket, míg csak a legkisebbet is nem konfirmálták. Azután azt hitték, hogy most már nem köti őket az esküjük. A legöregebb fiú nőül vette egy gazdag parasztnak az özvegyét, s a második fiú is csakhamar elvette az özvegynek szintén vagyonos nővérét.

Most már természetesen a négy kisebb gyermeknek kellett a gazdaságról gondoskodni, miután eddig ő róluk gondoskodtak. Egyiküknek sem volt hozzá elég bátorsága. Gyermekkoruk óta hozzá voltak szokva ahhoz, hogy összetartsanak, s ezt most annyival is inkább megtették, mert most már teljesen magukra voltak utalva. Egyikük sem nyilvánította a vé-

leményét, míg a többiekét nem tudták, sőt még nem is tudták a maguk véleményét se addig, amíg egymásnak az arcába nem tekintettek. Nem beszéltek ugyan róla soha, de azért mégis abban állapodtak meg, hogy egymástól nem válnak el addig, míg az anyjuk él. Az anyjuknak azonban más volt az akarata, s a két idősebb fiú az ő pártján volt. A majorság szántóföldjeit már nagyon megjavították, s a birtokot ujonnan szerzett földekkel is szaporították, úgy, hogy most már sok munka kellett a megműveléséhez. Az anya azt ajánlotta, hogy a két idősebb fiút pénzzel elégítsék ki, a birtokot pedig osszák el a másik négy fiú között úgy, hogy egyik felét a két fiú, a másik felét pedig a másik két fiú kapja. Új házat kellene építeni két testvérnek, míg a másik két testvér az anyjával együtt a régi házban maradna. Azok közül azonban, akik az új házba mennének, az egyiknek meg kellene nősiülnie, mert a háztartáshoz meg a tehenekekhez asszony is szükséges. Az anya mindjárt meg is nevezte azt a lányt, akit menyének szeretne.

A fiuknak nem volt ez ellen semmi kifogásuk; csak az a kérdés merült fel, hogy melyik két fiú költözzék el, s közülök melyik házasodjék meg? A legidősebb azt mondta, hogy ő szívesen elköltözik, de nem házasodik meg, s erről a többiek is mind lemondtak.

Ekkor abban állapodtak meg az anyjukkal, hogy válaszszon közülök férjjet maga a lány. Mikor az öreg asszony egy este találkozott a leánnyal, aki vizet vitt a patakról, meg-

kérdezte tőle, hogy hajlandó lenne-e valamelyik fiához nőül menni? A lánynak nem volt ez ellen semmi kifogása. Hogy a fiuk közül melyikhez akar nőül menni, az csak tőle függ: szabadon választhatja akármelyiket. Erről azonban a leány még nem gondolkodott. Ezt azonban most meg kell tennie, mert a választás csak ő tőle függ. Nos, akkor hozzámehetne a legidősebbhez. — Nem, ő hozzá nem mehet, mert a legidősebb nem akar házasodni. — Erre azt mondta a leány, hogy akkor hozzámenne a legfiatalabbhoz. — Erre az anya azt válaszolta, hogy mégis különös volna, ha épen a legfiatalabbhoz menne nőül. — No hát akkor hozzámegy az utolsóélethez. De miért ne a legidősebb után következőhöz menne hozzá? — Az igaz, — válaszolt a leány, — miért ne menne hozzá a legidősebb után következő fiúhoz? Hiszen mindig csak ő reá gondolt, s talán épen ezért nem említette őt. Az anya persze mindjárt sejtette, hogy az ő második fia s a leány kedveli egymást mikor a legidősebb kijelentette, hogy nem akarja ezt a leányt nőül venni. A második fiú tehát nőül vette a lányt, s a legidősebb fiú velük együtt az új házba költözött. Hogy aztán a birtokot hogyan osztották föl, azt kívülről nem tudta meg senki. A fiuk ezután is együtt dolgoztak, mint eddig, hol az egyik, hol a másik majorban.

Az anya nemsokára elkezdett betegeskedni. Nyugalomra és ápolásra volt szüksége. A fiuk elhatározták tehát, hogy fölfogadják egy leányt, aki egy idő óta már náluk dolgozott. A legfiata-

hogy a Nagy-Szalonta-Nagyvárad közötti közönség Nagyváradon a budapesti 511. sz. gyorsvonathoz, — a Hódmező-Vásárhely—szegedi érdekesség pedig Szegeden a 707. sz. budapesti gyorsvonathoz közvetlen csatlakozást kapjanak.

3. Végül kívánatos lenne, hogy a Vésztő-höllödi, Szarvas-mezőhegyesi és Pusztatényő-hódmező-vásárhelyi helyi érdekű vasuti vonalak menotrendje a feutiekhez alkalmaztassék, valamint hogy Szeged és Szeged-Rókus állomások megfelelő vonatokkal összeköttetésbe hozassanak.

A zichyfalvai mandátum.

Legtöbb dolgot ad a Kuriának a zichyfalvai kerület választása, melyen gróf *Karácsonyi Jenő* és *Dániel László*, mindketten szabadelvűpártiak álltak egymással szemközt. Az ellenfelek késhegyig menő harcot folytattak a választás, mely a legdrágább volt az országban, mert a két jelöltnek több mint egy *felmillió* koronájába került, gróf *Karácsonyi* győzelmével végződött. A bukott párt petíciójára gróf *Karácsonyiék ellenkérvényvel* feleltek s oly sok a két oldalról felhalmozott vád, hogy a Kuria *Paiss* tanácselnök vezetésével, már három napon át tárgyalta e választás eseményeit.

Ez utolsó alkalommal *Polónyi Géza* választásvédő egy egész napon keresztül beszélt és tegnap folytatta védelme előterjesztését. Fényes dialektikával támadta a petícióban felhozott vádak, amelyek szerinte mesterségesen vannak szinte borzalmasaknak föltüntetve.

Polónyi a vádak egyenkinti czáfolatával folytatta védőbeszédét.

Határozatot persze most sem hoztak, mert a másik védő, dr. *Pollák Győző* nagybecskereki ügyvéd még nem beszélt s utána is még a válaszok következnek. A tárgyalást ma folytatják.

Az 1902. évi III-ik t.-cz.

A vármegyék pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III. t.-cz. az 1902. évi február hó 21-én szentesítést nyert, s az *Országos Törvénytarban* e hó 25-én hir-

labbnak másnap meg kellett volna kérdeznie a leányt, hogy akar-e hozzájuk költözni, mert azt gondolták, hogy ő ismeri legjobban a leányt. Valószínű azonban, hogy titokban már régóta szerette a leányt, mert olyan különös módon kérdezte, hogy a leányt azt hitte, hogy házassági ajánlatot tesz neki s »igent» mondott. A fiu rettenetesen megijedt, azonnal a testvéreibe sietett s elmondott nekik mindent, ami történt. Mind a négyen elkomorodtak s egyikük sem mert elsőnek megszólalni. A harmadik fiu azonban látta a legifjabbnak az arcáról, hogy a leányt igazán szereti s ezért ijedt meg annyira. Ezzel aztán meg volt pecsételve a saját sorsa is, mert ha a legifjabbnak megmondta, akkor neki legénynek kell maradnia. Ez nagy csapás volt rá nézve, mert neki volt egy leánya, akit szeretett, de ezzel most már nem tehetett semmit. Ő is szólalt meg legelőször; nevezetesen azt mondta, hogy ennek a leánynak akkor vehetnék legtöbb hasznát, ha a legkisebb fiu nőül venné őt. Ebben meg is egyeztek a testvérek s ezt meg akarták mondani az anyjuknak is. Az öreg asszony azonban eközben komolyan megbetegedett. Most már várniok kellett, amíg meggyógyul; s mivel egyhamar nem gyógyult meg, újból tanácskozni kezdtek. Ez alkalommal a legkisebb fiu kívánságára abban állapodtak meg, hogy semmi változás ne legyen addig, a míg az anyjuk él, mert a leánynak csupán az anyjukról kell gondoskodnia. Az öreg asszony tizenhat esztendeig volt beteg. Tizenhat esztendeig ápolta őt a jövendő

detített ki. Ezen törvényezik értelmében a megyei pénztárak teendőit a vármegyék székhelyén levő m. kir. adóhivatalok látják el, a számviteli teendőket pedig a m. kir. pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számviteli fogják teljesíteni. Ennélfogva a törvény életbe léptének napjától az 1886: XXI. t.-cz. 67. §-a alapján rendszeresített összes pénztári és számviteli állások a vármegyeyi törvényhatóságoknál megszűnnek. Ezen tizenkilenc szakaszból álló t.-cz. rendelkezik a pénzügyi felülvizsgálat módjáról, stb. Végrehajtással a pénzügyi és belügyminiszterek bizatnak meg. A törvényezikket különben a *Budapesti Közlöny* tegnapi száma egész terjedelmében közli.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 26.

Elnök: Gróf *Apponyi Albert* megnyitja az ülést.

Lindner Gusztáv napirend előtt szólal fel személyes kérdésben s reflektál *Pichler* tegnapi beszédére. Az elhangzott vádak visszautasítja, tiltakozik az ellen, mit *Pichler* a szász bevándorlásról mondott, mert elődeiket már II. Géza telepítette le. A nemzeti tyranizmusról mindaddig nem félnek, míg Magyarország alkotmányos állam, de azt nem engedik, hogy őket egyéni becsületükben sértsék.

A szász oroszán.

Pichler Győző szintén személyes kérdésben szólva, válaszol *Lindnernek*. Ő tegnapi beszédében személyes kérdéseket nem érintett. Neki jogában van a történelmi tényeket saját felfogása szerint bírálni és előadni. Ami a szász képviselők kétértelmű beszédét illeti, fenntartja nézetét s bebizonyítja, hogy *Korodi Lucz* másképp ír a külföldi és másképp a *hazai*, pardon, *szász* lapokban. Azután elmondja a berlini »Börzen-kurir«-féle cikk történetét, mely arra szolgált alkalmul, hogy *Korodi* a magyar sajtóra azt mondta, hogy hazudik. A legvehemensebben visszautasítja ezt. Az sem áll, hogy nem hallgatják meg a szászokat. Meghallgatják, de mikor a nemzet ellen vétenek, támadnak, akkor nem is fogják meghallgatni soha. Vannak német ajkúak másutt is az országban, ott a Szepesség, de azok hazafiak,

menye, csöndesen és türelmesen. Tizenhat esztendeig minden este odamentek a fia a beteg ágyához, hogy a bibliából olvassanak neki, s vasárnap meglátogatta őt a két legöregebb fiu is. A csöndes órákban gyakran ajánlotta nekik, hogy ne feledkezzenek meg azokról, akik fölnevelték őket, — s ezt meg is igérték neki. E tizenhat esztendő alatt mindig áldotta a betegséget, mert ez idő alatt oly sok örömben volt része; megköszönte a gyermekeinek, hogy olyan szépen összetartanak, s aztán végül örökre elbúcsuzott tőlük.

Mikor meghalt, a hat fiu maga vitte ki őt a temetőbe. Szokás volt, hogy a nők is kimentek a temetőbe, s ezuttal ott volt a temetésen az egész falu, öregek, fiatalok, nők, férfiak és gyermekek egyaránt. Legelől ment az egyházi, mint ének-vezér, utána a hat fiu a koporsóval s utánuk az egész község népe, amely oly hangosan énekelt, hogy egy negyedmérföldnyire is elhallatszott. Mikor a halottat eltemették s a hat fiu behantolta a sirt, az egész gyászoló közönség a templomba ment, ahol a legifjabb fiunak ékor volt az esküvője. A testvérek akarták ezt így, mert alapjánán véve az anyjuk halála és a legkisebb öcscsük esküvője összetartozott. Mikor az új pár az oltár elé állott, a pap a testvéri hűségéről és összetartozásról beszélt, még pedig úgy, hogy mikor kimentem a templomból, azt gondoltam, hogy ez a beszéd illett az egymással összelelköző fjeldekhez és fjordokhoz s az egész természet nagyságához.

magyarok. A szászok 1849-ben alakítottak egy »*Hurráh Löwen Batalion*«, melyet a magyarok mindig megverték s melyet Bem Piskinél is megvert. Akkor egy szász hadnagyot vittek Bem elé a batalionból.

A hadaagyocská reszkette, sirva állott Bem előtt. A generális így szólt hozzá:

— Na, na! *Weine nicht Löwe! Gehe nach Hause — zu deiner Mutter. Geschiet dir nichts!*

Hát ő is azt mondja most a szász képviselőnek: ne sirjatok, ne féljétek, nem lesz bántódástok. (Zajos éljenzés és taps a szélsőbalon).

Ezután a napirend következett.

Minden vármegyének — — Kaffka!

Fozsgai Miklós beszédét a kormány helytelen politikájának bírálásával kezdi. Nem tartja helyesnek a mai gazdasági állapotokat. (Helyeslés a szélsőbalon).

A közigazgatás rossz. Minden vármegyébe ki kellene küldeni egy *Kaffka* miniszteri biztost, mert szüksége lenne reá minden vármegyének. Hány, a torontáli eseményekhez hasonló eset kerülne felszínre. Helytelennek és szükségtelennek tartja a 3 évi katonai szolgálatot. A nemzet erejének egy hatalmas százalékát vonják el a boldogulástól. A tanítók fizetését fel kell emelni, mert ha jók a nemzet nevelésére, akkor adjanak nekik legalább annyit, hogy tisztességesen megélhessenek. *Sürgeti* a Baja—bátaszéki hid kiépítését, mely gazdasági viszonyainkon nem keveset segítene.

Bizalmatlan a kormány működése iránt s a költségvetést nem fogadja el. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

A tótok védője.

Kollár Márton hosszasan fejtegeti a tótok hazafias érzelmeit. De a Felvidék népe beteg, orvoslás után kívánczik, fel szeretné virágoztatni ismét azt a szegény, elhagyatott pusztát földet. Sajnos, nem képes reá. A ki a felvidéki nép viszonyait ismeri, tudja, hogy ennek egyik oka a szellemi sötétség, melyben azok élnek. Az iskoláik el vannak hanyagolva, nem taníthatják meg a gyermekeket magyarul.

Közbekiáltás: Igen, mert pánszlávok.

Kollár Márton: A gimnáziumban az ifjak, meg az egyetemen, elfeledik az anyanyelvüket.

Kubik Béla: Jól teszik. (Zugás a szélsőbalon.)

Kiáltások: Mit akar? Az egyetemen is tótul tanuljanak?

Vészi: Szép eszméket hirdet!

Kollár Márton: Elnyomják tót kultúrákat.

László Mihály: Pánszlávok, muszkák!

Kollár: Kikéri magának! Egy katolikus pap nem lehet pánszláv, sem muszka! (Helyeslés). Egyszer már szemébe kell nézni a pánszlávizmusnak!

Hammersberg: Bár látnánk!

Közbekiáltás: Prédikáció ez csak!

Kollár: Egy kis prédikáció is ráfér a képviselő urra. A tót intelligenciájában vannak, kik fáradsnak a tót nép jobb sorsáért, de harmadfél millióval nem képesek. Ily sötétségben pusztulnak azok az emberek, kik talán a legjobb polgárok s velők pusztul a magyar hazá. És a nyomor tengeren tulra kergeti. Nem magyar ember volt az, aki azt mondta: a tót nem ember. (Derűltség.) A tót nem buta. (Közbekiáltás: Mondta valaki?) Es vannak, kik a tótok sanyaru helyzetét kizsákmányolják. Nem az igazságos magyar nemzet az, mely eltörölte a tót gimnáziumokat.

László Mihály: Mert muszkát neveltek!

Kollár: Nem a magyar nemzetnek, hanem azoknak a műve, kik a zavarosban halásztak!

Vészi: (dühösen üti a padot): Kik azok! Tessék megnevezni. Gyanúsításokat nem szabad tenni. Nevezze meg.

(Nagy zaj. Közbekiáltások minden oldalról: Tessék neveket mondani!)

Pap Zoltán: Maga sem hiszi el a mit beszél!

Kollár: Csak általánosságban beszéltem, neveket nem említettem. Magyarországon minden iránt ellenszenvet ébresztettek; az olyan dolgok iránt, amelyek pán-nal kezdődnek. Így a pánszlávizmus, pángermánizmus, pánrussizmus ellen. (Általános helyeslés.) De így sikerült ellenszenvet ébreszteni a pánygyarizmus ellen is. (Ellenmondások minden oldalról. Elnök csöngtet. Kiáltások: Halljuk, halljuk az elnököt.)

Elnöki megróvás.

Elnök: Nem engedhető meg, hogy a magyar képviselőházban valaki bűnül rójjá fel a magyarságnak, hogy ezen ország, ezen nemzet nemzeti jellegének kidomborítását a pánygyarizmus kifejezéssel megbélyegezni. (Elnök helyeslés a jobb- és baloldalon.) Midőn ezen megjegyzést teszem az elnökség részéről, a szónoknak minden olyan — akarom hinni — nyelvbottlása, amely alkotmányaink alapelveibe ütközik, a kellő megjegyzésben részesül. Egyszersmind kérem a Háznak összes tagjait, hogy minden véleménynek, még a legelszigeteltebbnek is meghallgatása által tiszteljék meg a parlamentet. (Elnök helyeslés.)

Kollár Mihály: A költségvetést nem fogadja el.

A hazafiság bacillusza.

Malatinszky György: Tiltakozik az előtte szóló hazafiatlan állításai ellen. (Helyeslés a szélsőbalon.) Szól azután a közgazdasági helyzetről. Ha a kormányról fel kellene tennie, hogy hazafiatlan, akkor kétségbe kellene esnie. Nem teszi fel. De mindenesetre elítéli, hogy a mai áldatlan gazdasági viszonyból nem próbál menekülni. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Legelőbb kíséreljék meg az önálló vámterülettel. A delegáció olyan madár, mely sem a természetrajzban, se a természetben nincs meg. (Tetszés a szélsőbalon.) Nagyon loyálisak vagyunk. Eltűrünk mindent. Eltűrjük, hogy a királyt egy polgári bálon a gyűlölt osztrák néphianyusszal fogadják. A loyális ellen be kell oltani a nemzetbe a hazafiság bacillusát.

A költségvetést nem fogadja el, hanem Kossuth hat. javaslatát pártolja. (Tetszés a szélsőbalon.)

Öt perc szünet.

Szünet után:

Visontai Soma kezdi beszédét, hogy miután Magyarország független állam, érdekeinket függetlenül kell elintéznünk. A kiegyezési kérdéseket hosszan és behatóan fejtegeti. Elmondja a kiegyezési tárgyalások megfeneklésének előzményeit. Lehetnek a közös vámterületnek hívei Magyarországon. De most ez már nem politikai kérdés, hanem gazdasági követelmény.

Andrássy Gyula gróf az újévi üdvözlés alkalmával úgy állította fel a kérdést, mintha a tulajdonnak a közös vámterület fenntartása politikai program lenne. Csodálja, hogy ez ellen a tulajdon nem tiltakoztak azok, akik választói előtt az önálló vámterület mellett foglaltak állást. Szeretne egy kivonatot készíteni a választások alkalmával elhangzott kormánypárti programbeszédéről.

Nessi Pál: Megcsömörlődnek tőle!

Visontai: Minden tagja a kormánypártnak elmondta a programját, csak a kormány nem vallott színt, nem mondta el programját, irányelveit. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

A régi nagy államférfiak csak az országért dolgoztak, hogy nagygyá, hatalmassá tegyék azt, de nem kalandoztak el Ausztriában, nem ütek osztrák politikát, mint a mai államférfiak. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

A költségvetést nem fogadja el. Utána az interpellációk következtek.

A takarmányhiány.

Ülés végén a következő interpellációt intézte a földmivelésügyi miniszterhez **Haydin Imre:**

1. Van-e tudomása a t. földmivelésügyi miniszter urnak arról, hogy a Felvidéken a takarmányhiány oly fokra ért, miképp az állami segítség szüksége immár elérkezett?

2. Ha igen, hajlandó a t. miniszter ur i tézkedni, miképp a kormány előrelátásából beszerzett takarmány a veszélyezett vidékekre sietősen elszállíttassék és annak mennyisége a mutakozó szükséghez képest esetleg megnöveltessek.

Az olasz borvám.

Kérdés a t. miniszterelnök ur utján az összes kormányhoz:

Szederkényi Nándor: Tekintve azt az óriási károsodást, mely az ország bortermelőire háramlik a mai olasz borvám folytán, mely károsodás a borfogyasztásra súlyosodó egyéb terhekkel, maholnap egy újabb katasztrófával fenyegeti a hazai közgazdaságnak csak most fejlődő termelési ágát; tekintve, hogy csak az évi összeg, mely a behozott olasz borra csak 10—12 millió korona között váltakozik, a statisztikai kimutatás szerint az 1896—1900. évi időközben, tehát 5 év alatt 37 millió 16.000 korona ment ki az országból olasz borra.

Mély megdöbbenést keltett már maga a hír, hogy az 1903-ban letelő olasz kereskedelmi szerződések és ezzel a híres olasz borvám klauzulának egy évvel való meghosszabbítása forogna szóban.

Az aggódó bortermelők megnyugtatósa és tájékozás szempontjából, kérdem a kormányt, hogy mi igaz a hihetetlen hírből s a kormány meg fogja-e óvni az ország érdekét az által, hogy a kérdéses borvám klauzula 1903. decz. 31-én tul, egy napig sem marad tovább hatályban s a borvám megfelelő felemelése, legalább 20 früg meg fog történni.

UJDONSÁGOK

Szigeti József meghalt.

Nagy gyásza van a magyar nemzeti színetnek. **Szigeti József**, a Nemzeti színház volt tagja, a legnagyobb jellemzésnek egyike, a ki a magyar színműirodalmat is sok jeles művel gazdagította, tegnap reggel 80 éves korában meghalt. Egy emberöltőn át szolgálta a magyar művészetet és drámairodalmat oly tehetséggel és pártját ritkító sikerrel, hogy alig mérkőzhetett vele más.

Életrajzi adatai rövid foglatban a következők:

Szigeti József született Veszprémben 1822. május 11-én. Felsőbb iskoláit Pesten végezte, de itt is jobban szerette a színházat mint az egyetemet, a verseket és drámákat, mint a jogot. 1841 szülei tilalma ellenére színész lett. Legelőször 1841. október 3-án lépett fel a Pelseskei nótáriusban. 1844. Lendvayné közbenjárására Pesten is fellépett, Michel szerepét játszotta Lorenzinóban. E fellépését oly siker koronázta, hogy nyomban a Nemzeti Színházhoz szerződötték. 1895. február 15-én nyugalomba vonult. Szigligeti sikereinek hatása alatt mint színműíró is fellépett s főleg az 50-es években termékeny és népszerű színműíró volt, a színessz-dramairóknak legjelesebbike Szigligeti mellett, a kinek a népszínműben ugyszólván versenytársa volt. Drámai technikáján meglátszik a színpad ismerete, de műveinek költői értéket is ad egészséges humora, mely inkább vidám; nagy érzéke van a bohózatos elem iránt s népszínműveiben is hajlik e felé. Jóízű magyar típusai és sikerült torzképei általános népszerűségnek örvendenek. Erdekes és kedves visszaemlékezéseket és képeket is írt a vidéki magyar színészvilágból. Egy színész naplója címen. A magyar tudományos akadémia 1882. levelező, a Kisfaludy-társaság 1865. tagjává választotta.

TÁJÉKOZTATÓ.

Márcz. 1. A nőegylet hangversenye a Sasban.
Márcz. 1. A »Nagyvárad Takarékpénztár« közgyűlése.
Márcz. 2. Az iparos kör közgyűlése.
Márcz. 20. Városi tisztújítás.
Márcz. 22—26. Sorozás Nagyváradon.

Márcz. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum böjtiestélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.
Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **A pápa jubileuma.** Római hírek szerint Poroszország, Bajorország, Szászország és Belgium külön követeket fognak a pápához küldeni, hogy püspöki jubileuma alkalmából szuverénjeik nevében üdvözöljék. Ausztria-Magyarország, Franciaország, Portugália és valószínűleg Spanyolország is vatikáni követjeiket fogják rendkívüli követekké kinevezni és megbízzák őket, hogy átadják szuverénjeiknek sajátkezűleg írott üdvözlő-leveleit. Oroszország üdvözlését az orosz miniszterrezidens fogja átadni a pápának. Anglia még nem határozott, de úgy látszik, hogy nem szándékozik külön követet küldeni. Ő Szentsége 25 éves pápai jubileuma alkalmából a *katholikus tanuló ifjuság* nagyszabásu zarándoklattal kívánja leróni hódolatát az egyház feje előtt. A *Szent Imre Onképző-egylet* tagjaiból alakult bizottság serényen munkálkodik az előkészületeken. Nem sokára a részletes programot s a felhívásokat is széjjelbocsátja. Mint értesülünk, a zarándok-út iránt, melyet *május elejére vagy június végére* terveznek, úgy a *közép-, mint a főiskolai ifjuság* körében nagy az érdeklődés. Ezen zarándoklattal fogja egyszersmind Rómába vinni azon *diszalbumot* is, amelyben az *egész magyar katolikus tanuló ifjuság* aláírásával Ő Szentségét üdvözlöi 25 éves pápai jubileuma alkalmával.

* **A miniszter köszönete.** Biharvármegye törvényhatósága deczemberi közgyűlésén 240 koronát szavazott meg az aradi siketnémák intézete részére. A kultuszminiszter az összegért a vármegyének köszönetét nyilvánította.

* **A Katholikus Szabad Liceum** eredetileg mára tervezett böjti estélye közbejött körülmények folytán elmarad. A helyett a *kör vasárnap d. e. 11 órakor* a prem. rendi főgimnázium disztermében matiné rendez, melynek műsora több szenzációs meglepetést tartalmaz a közönség számára.

* **Atruházott nemesség.** Ő Felsőge *Paiss* Andor kuriai tanácselnök nemességét és nemesi czímerét vejére, *Bakonyi Géza* pénzügyminiszteriumi osztálytanácsosra és törvényes utódaira díjmentesen átruházta és egyidejűleg *Bakonyi Géza*nak és törvényes utódainak a *becsvölgyi* előnevet díjmentesen adományozta.

* **A szinügyi bizottság ülése.** A márczius havi műsort holnap fogja bemutatni *Somogyi Károly* igazgató a szinügyi bizottságnak. Erre vonatkozólag vettük a következő meghívót:

Meghívás.

A szinügyi bizottság tagjait tisztelettel kérem, hogy folyó hó 27-én csütörtökön délután 4 órakor a városház tanácsstermében tartandó bizottsági ülésen megjelenni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1902. febr. 26.

Dr. Hoványi Géza,
sz. b. elnök.

Tárgy: Somogyi Károly szinigazgató be-terjeszti a márczius havi műsor-tervezetet.

* **Bimbóhullás.** *Gólya Béla* nagyvárad-ujvárosi postafőnököt és nejét, miat részvétellel értesülünk, súlyos csapás érte: alig 10 hónapos kis fiacskájuk *Elemér*, tegnap délután meghalt. — A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Gólya Béla és neje Mihályházy Erzsébet, valamint gyermekeik Jenő és Ernő mély fájdalommal tudatják felejthetetlen gyermekök, illetve szeretett testvérök *Blemérnek* folyó évi február hó 26-án d. u. 1/2 órakor életének 10-ik havában történt gyászos elbunyását. A megboldogult drága kis halott földi maradványa f. hó 28-án d. u. 3 órakor fog Reáliskola-utca 1. sz háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint az újvárosi központi temetőben örök nyugalomra tételei. Mely végtisztességtételre a mélyen sujtott család rokonai és barátai tisztelettel meghívotnak. Nagyvárád, 1902. febr. 26. Nyugodjék csendesen!

* **A város szervezeti szabályzata.** Nagyvárád város folyó évi költségvetésének jóváhagyása kapcsán kifogásolta a belügyminiszter, hogy a városnál tényleg nem azok a hivatalbeli állások vannak betöltve, amelyek a szervezeti szabályzatban meghatározva és szervezve vannak. Felhívja a várost, hogy a szervezeti szabályzatot hozza összhangba a tényleges állapottal. A város tanácsa tegnap foglalkozott ezzel a miniszteri leirattal, s felhívja az ügyosztályvezetőket, hogy április végéig terjeszszék be az ügyosztályukban alkalmazott tisztviselők létszámát és minőségét. Ráferne a szervezeti szabályzatra egy alapos átdolgozás.

* **Uj postahivatal.** A székelyhid szilágy-somlyói vasutvonal *Vedres-Abrány* vasuti állomáson *Vedresábrány* elnevezéssel 1902. évi márczius hó 1-én postamesteri kezelésben teljes fel- és leadó szolgálattal működő postahivatal lép életbe. Ezen postahivatal postai összeköttetését a Székelyhid és Szilágy-somlyó közt mindkét irányban közlekedő 293. és 294. számú kalauzpostákkal fogja kapni. A postahivatali a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatal kézbesítő kerületébe Apátkeresztur, Erfancsika, Vedresábrány községeket, valamint az apátkereszturi határon fekvő Kispakoz és Ujtanya, pusztákat, — az erfancsikai határon fekvő Akos János, Bálint Imre, Szűcs András és Tóth Illés féle tanyákat és a szentlázári határon fekvő Kovács János féle tanyát osztom be. Nagyvárád, 1902. febr. 13. *Schöpflin*, kir. tanácsos, pt. igazgató.

* **Az adózók osztályozása.** A pénzügyminiszter az adók reformját ígérte már pár évben. Valószínűleg kapcsolatos ezzel a nagyváradi kir. pénzügyigazgatóság azon megkeresése, amelyben felhívja részint a kereskedelmi és iparkamarát, részint az ipartestületet, hogy az iparosokat és kereskedőket az adókvetés tekintetéből osztályozza. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara tegnap foglalkozott ezzel az átirattal, a mely miniszteri rendeleten alapszik, s elhatározta, hogy az elnökség tanulmányozza a kérdést. Kiváncsiak vagyunk, milyen megoldása lesz a dolognak, mert képtelennek tartjuk, hogy a kamara bármily nagy munka árán is igazságos osztályozást eszközölhessen.

* **Műkedvelői előadás.** Az iparosok önképző együletének nevében ifj. *Oser* János elnök kérvényt adott be a tanácshoz, melyben engedélyt kér arra, hogy a Szilágyi-színházban a jelen év folyamán előadást tarthassanak az iparosok. A kulturális cél érdekében kéri két estére a színház átengedését, utalva arra, hogy a múlt évi vállalkozás anyagi tekintetben balul tört ki. Az előadás időpontját nem jelöli meg a kérvény, azt, valamint a többi feltételek megállapítását a tanácsra bizza.

* **Csoda-borju.** A szilágy megyei Giróknán, báró Mattencloit János uradalmában február 22-én csodaborju jött a világra. A borjunak 2 egymás fölött levő orra és három szeme van. A szemek közül egy közvetlenül az orr fölött van, a másik kettő a rendes helynél valamivel hátrább.

* **Folyamodvány a királyhoz.** Jellemző a köznyomorra az a kérvény, melyet a király számolyához intéznek apró szegény emberek. A kérvény legnagyobb részét elutasítja a kabinetiroda. Most is érkezett le egy kérvény a belügyminisztertől a városhoz. Szamácska György és neje gyermekeinek közellátása tárgyában. A miniszter a kérelem teljesítését figyelmebe ajánlja a városnak s így a kis szerencsétlenek nemsokára a város oltalma alá kerülnek.

* **Dühöngő elmebeteg.** *Jurenka* Lajos 47 éves Nyitra megye tura-lukai születésű volt káptalani erdővéd, másfél év óta foglalkozás nélküli egyén, ki nejevel és 3 apró gyermekével 5 hónap óta lézeng a városban s legutóbb Sztaroveszky-utca 37. sz. alatt lakott, tegnap éjjel 11 óra tájt hazatérve, a házban lakó *Gerő* Sándor államvasuti kalauz lakásába tört. Dühöngve tört-zuzott, sőt nevezetteket megöléssel fenyegette. A dühöngőt az értesített rendőrségnek csak nagy nehezen sikerült lefogni, s ártalmatlanná téve a kórházba szállított, hol az elmebeteg osztályon nyert elhelyezést. Az egész család ellen eljárás lett folyamatba téve. Nagyvárád területéről kitiltatnak és illetőségi helyükre tolonczoltatnak.

* **Füstre akasztott asszony.** Rettenetes módon torolta meg Dezméren egy fiatal gazda feleségének hűtlenségét. Bosszuját úgy hajtotta végre, hogy az asszonyt felkötötte a nyitott kéménybe, alája pedig egy hatalmas tüzet rakott, ő maga pedig elment a korcsmába. Az asszony jajveszékülésére figyelmessé lettek a szomszédok, akik létrán felmásztak a kéménybe, elvágták a köteleket s lehozták a kinok miatt elalélt asszonyt. A menyecske felocsudva azonnal megtette az ura ellen a feljelentést, akit erre a csendőrök letartóztattak.

* **Ami 28 évig késétt.** A légszeszgyárral kötött szerződés értelmében évenként a várossal közösen megállapítják a magán gázvezetékek felszerelési és munkák egységárait. Hosszu 28 év alatt ezt talán egyszer-kétszer tartotta szükségesnek a város. Dr. *Moskovits* József indítványára most a városi tanács szakértők meghallgatása mellett revízió alá veszi ezen egységárait. A tanács felhívta a légszeszgyár igazgatóságát, hogy 15 nap alatt az egységárait terjeszse be a városhoz.

* **Jóváhagyott telekvétel.** A város Moldován Iván nagyváradi lakostól egy darab telket vásárolt utcaszabályozás czéljára. Az adásvételt a közgyűlés is elfogadta és az erről szóló határozat felterjesztetett a belügyminiszterhez. E tárgyban tegnap jött le a miniszteri leirat, mely a felterjesztett határozatot jóváhagyja.

* **A honvédség kötelékéből** ez évi márczius 1-ével, *Lübek* Arnold és dr. *Dénes* Jakab szolgálati, illetve védkötelezettség teljesítése után viselt tiszti rangfokozatuk megtartása nélkül, saját kérelmükre elbocsáttatnak.

* **A magán borfogyasztók adója.** Január végén és február hó elején voltak a tárgyalások a városházán azokkal, akik mint magán borfogyasztók az állandó zaklatást elakarják kerülni s a borfogyasztási adóra egy összegben megállapodtak. Összesen 266 nagyváradi magán borfogyasztó egyezett ki a folyó évi fogyasztásra, 9538 korona összegben.

* **A kutya adó.** *Gerő* Armin városi rendőrfőkapitány a következő hivatalos hirdetőment teszi közzé: Felhívom az ebtartó gazdákat, hogy jelen hirdetőment közzétételétől számított 15 nap alatt a szokásos ebadót a városi házipénztárnál annál is inkább fizessék be, mivel mulasztásuk esetén a megállapított ebadó kétszerese, esetleg háromszorosában marasztaltatnak. Nagyvárád, 1902. február 25-én *Gerő* Armin, r. kapitány.

* **Meglopott gavallér.** Tegnapelőtt éjjel az aradi uton levő Szilágyi-féle korcsmában *Bába* János kisürögdi földmivesnek zsebéből *Rács* Agnes helynélküli csavargónő kilopta a 36 koronát tartalmazó pénzerszényt. A tolvaj nő azonban rajtavesztett s feljelentés folytán a rendőrség kezébe került s kihallgatás után lezárattott.

* **Névváltoztatások.** A m. kir. belügyminiszter Béler Károly vezetéknevének »Bajor«-ra és Schwartz Izidornak »Feketé«-re való átváltoztatását megengedte.

* **Visszatért kitiltottak.** *Vlagyikán* Tógyert és *Kosza* Vaszalit, kik a város területéről kitiltattak, a tegnap éjjeli rendőrorjárat elfogta. A közveszélyes csavargók lezárattak.

ZENE ES MUVESZET.

A Nőegylet hangversenye.

Nagy érdeklődéssel várja Nagyvárád közönsége a Bihar megyei és Nagyváradi Nőegylet szombati hangversenyét, mely eseményt fog képezni Nagyvárád szellemi életében. A műsorban annyiban fog változás történni, hogy a duettet *Beleznay* Antal betegsége miatt *Lechner* Berta urhölgy fogja zongorán kísélni. A jegyekre vonatkozólag a közetkező felhívást vettük:

Felkérem mindazokat, a kik a Nőegylet szombati hangversenyére ifj. *Berger* Sámuel könyvkereskedésében jegyeket előjegyeztek, sziveskedjenek e jegyeket a mai nap folyamán kiváltani.

Özv. báró *Gerliczy Félixné*, sz. *Korniss Lujza* grófnő.

Az izr. nőegylet hangversenye.

A nagyváradi jótékony izraelita nőegylet ez évben is nagyszabású hangversenyt rendez, amely kiváló műélvezetnek ígérkezik. A rendezőségnek sikerült a hangversenyre megnyerni két kiváló országos hírű művészi erőt: *Ney* Hermin kisasszonyt, a m. kir. Opera tagját és *Burger* Zsigmond tanárt, az Opera első gordonka művészt. A hangverseny márczius hó 8-án, a jövő szombaton lesz a Fekete Sasban. A hangverseny műsora a következő:

1. a) Breeherini — Largó és Allegro, b) Moskovszky — Guitarre. Gordonkán előadja *Burger* Zsigmond tanár.
2. Beethoven: Nagy ária »Tiddió« operából. Éneklí *Ney* Hermin kisasszony.
3. Schumann: »Abrándozás«. Popper »Arlequin.« Gordonkán előadja *Burger* Zsigmond tanár.
4. Goldmarck: »A forrás«. Schubert: »Türelmetlenség.« Mayer Helmuth »Szeretlek«. Éneklí *Ney* Hermin kisasszony.
5. Ave Maria Gounodtól. Enek gordonka kísérettel, előadják *Ney* Hermin k. a. és *Burger* Zsigmond tanár.

A zongora kíséretet *Vomácska* József zene-tanár ur vállalta el.

EGYESÜLETEK.

Az Orvos-egylet gyűlése.

A Bihar megyei Orvos-Gyógyszerész- és Természettudományi-Egylet folyó évi márczius hó 1-én délután 5 órakor (Uri-utca, Akadémia) szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezenel meghívom. **Tárgy:** Dr. Kornstein Lajos. Az X-sugarak szerepe az orvostudományban. A szakülés befejezése után az egylet *rendkívüli közgyűlést* tart, a melynek tárgya a módosított alapszabályok bemutatása lesz. Kelt Nagyvárádon, 1902. febr. hó 24-én. Dr. *Edelmann* Menyhért, egyleti titkár.

Vendéglősök közgyűlése.

A nagyváradai szállodások, vendéglősök, kávéosok és korcsmárosok ipartársulatának tagjait van szerencsénk a társulat évi rendes és tisztújító közgyűlésére, amely az 1902-ik év márczius hó 5-ik napján délután 3 órakor a »Zöldfa«-szálló emeleti kistermében lesz megtartva — tisztelettel meghívni és kérni, hogy azon, tekintettel a tárgyak fontosságára, **mulhatatlanul** megjelenni sziveskedjék.

A közgyűlés tárgyai az alapszabályok 10. §-a alapján:

1. A választmány évi jelentése.
 2. Pénztárnok évi zárszámadása és a felügyelő-bizottság jelentése.
 3. Az elnök, alelnök, 3 felügyelő-bizottsági, 12 választmányi tagnak, jogtanácsos, titkár és pénztárnosnak 3 évre újbóli választása.
- Nagyváradon 1902. febr. 20-án.

Hillinger Mihály, Czeplédy Sándor,
alelnök. elnök.
Sarkadi József,
titkár.

SZINHAZ.**HETI MŰSOR.**

Csütörtök: Faust.

Péntek: Gyurkovics leányok.

Szombat Traviata.

Vasárnap d. u.: Sárga csikó, Eleméry Klárka felléptével, este: Csepürágók, Lányi Edith búcsu fellépte.

A dada. Bródy Sándor nagynatásu erkölcrajzának próbái annyira előre haladtak, hogy a premiért a jövő hét folyamán megtartják — mire az illusztris szerző lejtövetelét meg is ígérte. A czimszerep tanulmányozása P. Szép Olga teljes ambícióját képezi. A többi fő szerep is a társulat elsőrendű tagjai között oszlik meg.

Lányi Edith, színtársulatunk kedvelt szubrettje, aki a budapesti Magyar színházhoz szerződött, a »Csepürágók« gyorsan népszerűvé vált operettében vasárnap lép fel utoljára.

Vasárnap délután Csepreghy Ferencz remek népsziumve, a »Sárga csikó« kerül színe a Szigligeti-színházban. Bakaj Erzsike szerepét ezuttal is Eleméry Klárka játssza, akinek szép sikeréről egyforma elismeréssel szólott ugy a sajtó, mint a nagy közönség. A többi szereplők a régi maradtak.

A »Csepürágók« nagy sikerére való tekintettel a színház igazgatósága ezt a pompás zenéjű mulattató operettet vasárnap estére is kitűzte a műsorra.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 152.

Idénybérlet —.

Ma, csütörtökön, 1902. február 27-én

FAUST.

Opera.

S Z E M E L Y E K:

Faust, orvostudor — — —	Burrián K.
Mephistoteles — — —	Pintér Imre
Margaretha — — —	Székely Irén
Valentin, bátyja — — —	Perényi József
Mártha, öreg dajka — — —	Székely Anna
Szibel — — —	Lányi Edith
Vagner — — —	Csatár Győző

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Szólye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr., Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emelet

zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap pénteken, február 28-án

A Gyurkovics-leányok.

Operett.

REGÉNY-CSARNOK.**Gyógyszerész és doktor.**

Irta: Bauditz Sophus. 2.

Ez a vándorlás soká tartott, sok kérdés merült fel és sokat magyaráztak mindkét felől és mikor Johannes végre megkapta estelijét, örült, hogy túl van a tengeri ut fáradalmain és kamrájában nyugalomra térhetett.

Egyelőre azonban alvásra gondolni sem lehetett, mert ez a nagy szál legény, Jacob, járatta a száját és a segédnek sebbel-lobbal mesélt a gyógytárossról és önmagáról, a szomszédokról és a tudományokról, a játékszobákról és a vendéglőkről, szóval, nem volt dolog, miről Jacob nem tudott egyet-mást mesélni.

— Nagyon kapzsi és ujjára néz az embernek, — mondá Peder Iversenről — és ha Vibeke leányasszony nem volna, nem tudom, milyen ételt kapnánk.

— Vibeke leányasszony? Ki az? — kérdezte Johannes.

— Az a leánya! Nem látta kegyelmed? Fehér és piros minttejj meg vér és gyönyörű természetű, de felénk. Nem szeretem az ilyen, nem. Látni kellene kegyelmednek Dorthe Öltap-pers-t, itt lenn az utcán, az aztán víg kedély és — Jacob, Jacob, — mondá Johannes komolyan, — ne beszélj ilyen könnyelmű, erkölcs-telen dolgokat! Feküdj le és ajánld magadat Isten kegyelmébe, a mit én teszem!

Es fáradtan az utól és a sok új benyomástól, elaludt Johannes, miután kikérte magának Isten kegyelmét, hogy az elvállalt szolgálatnak eleget tehessen.

*

Másnap azután sok dolga volt. Ha a gyógytár nem is volt a legnagyobbak közül való a városban, ugy mégis sokat árultak és a legtöbb orvos itt kívánta rendeletének elkészítését, Jacob részéről nem lehetett semmi segítséget várni, ezt az új segéd hamar látta, mert a fiu minél gyakrabban kiszökött az utcára, hogy a járó-kelőket bámulja vagy a lányokkal duhajkodják és egyszer, mikor Lányi Edithet kereste, végre a pinczében akadt rá, hova a pinczeablakon mászott be, a mint éppen javában kóstolta a spanyol bort.

— Ne áruljon el! — mondá Jacob nevetve — akkor én se árulom el máskor Kegey-medet!

— Nem is lesz többé alkalom arra, — felelt Johannes komolyan és az udvaron át a laboratoriumba akart menni, de hirtelen megállott.

A félhomályos helyiségben háttal félig maga felé fordulva, egy fiatal leányt látott, a mint gyümölcsöket préselt. Egy napsugár, átbujván a hárslevelek között, szöke hajának egy fűrt-jén játszadozott, mintha egy darab színarany fénylett volna és ugy tetszett a fiatal embernek, mintha a napsugár abból a fűrtből indult volna ki. Sötét ruhája ujjai fel voltak hajtva és a karjaira rá-ráfecscsenő piros gyümölcs-nedv még jobban kiemelte bőre hófehér színét, melyhez hasonlót Johannes még sohasem látott. Most megfordult a leány; gyönyörű szempár csillogott fel, de hirtelen lesütötte és vér szökött fel arczába.

Vibeke volt, Peder Iversen leánya, akkor látta meg először és tiszteletteljesen köszönt neki.

De mikor Johannes este lefeküdt, feltűnt

előtte a szép hajadon képe, mialatt elmondotta a Miatyánkot és azért különös bensőséggel hangsúlyozta e szökat: »Szabadíts meg a gonosztól«, jól tudván, hogy a Gonosz gyakran ölt magára ily szép külsőt, hogy az embert elcsábítsa és elveszítse.

Peder Iversen meg volt elégedve új segédjével. Mindent oly csendesesen és illendően végzett, annyi vegytani ismeretről tett tanúságot és oly becsületesnek s szerénynek mutatkozott magaviseletében és beszédjében, hogy a gyógytáros maga magának kívánt szerencsét ahhoz, hogy ily jóra való segédre tett szert. Különösen egy alkalommal Johannes kiválóan tüntette ki magának és ez így történt.

A pelikángyógyszertár Theriac, vagy a mint hivatalosan nevezik *Theriaca Andromachi* készlete teljesen elfogyott és új nagy kvantumát kellett előállítani ezen, az akkori időkben oly híres universalis szernek, mely 70-nél több szerből állott. A Theriacának egyik legfontosabb s egyszersmind legsajátosabb része a *Trochisci Viperini*, kigyóhúsból álló labdacok voltak, melyeket mindig frissen elkészítve Velenczéből lehetett hozatni; e kigyók csakis Eugana vidéken tartózkodtak és azokat tartották a leghatásosabbaknak, melyeket ibolyavirágzások fogtak. És most az történt, hogy a *Troch. Viper.* küldemény nem érkezett meg és az egész városban nem lehetett beszerezni. E válságos helyzetben indítványozta Johannes főnökének, hogy ez állati gyógyszert belföldi kigyókból készítsék; állította, vagy a Velenczéből származó *Trochisci* gyakran hamisítva van, továbbá, hogy a regensburgi »Gyógyszertár az egyszerűvühoz«, a hol ő két évig gyakornokoskodott, ha kigyókra volt szüksége, azokat a város környékén fogdosattta össze és végre maga ajánkozott, hogy megfőzi ezt a fontos gyógyanyagot.

(Folyt. köv.)

Közönség köre.**Köszönet-nyilvánítás.**

Felejthetetlen Ernő fiunk elhunyt alkalmából mindazon ismerőseink és jóbarátainknak, kik mély fájdalomukat részvétükkel enyhíteni szivesek voltak, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Nagyvárad, 1902. febr. 26.

Bánáti Márton és családja.**KOZGAZDASAG.****A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.**

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara tegnap délután tartotta teljes ülését saját helyiségében.

Huzella Gyula elnökölt; jelen voltak:

Reismann Mór, Steiner M. Albert, Mihelyi Pál, Weintraub Mór, Schwartz Antal, dr. Hoványi Géza, Ternyei Antal, Frankl Lázár, Bertsey György, Rozsly Géza, Óváry Lajos, Széles Lajos, Hillinger Miksa, Czeplédy J. Jenő, ifj. Moskovits Mór, Köblös Ferencz, Bodnár János, Milibák József, Veres András, Tóth Sándor (B.-Ujfalu), Schwartz Jakab (Elesd), Brezovszky Lajos, Szilágyi Mihály (Elesd), Berger Dávid, Gelberger Kálmán, Sz. Szabó József, Lipiczky Gyula, (Margitta), Grósz Benő, Nuszbaum József, Rosentfeld Géza, Berger Benő, Weinberger Salamon (Székelyhid), Timarovszky Gyula (Székelyhid), Pataky Sándor (Belényes), Kiss Imre (N.-Szalonta), Habókay József (B.-Ujfalu), — kültagok; dr. Sarkadi Lajos titkár, Fuszek Lajos irodatiszt.

Az elnök megnyitván az ülést, a következő ügyek tárgyalattak:

Az elnöki közlésekben bejelenti az elnök a múlt teljes ülés óta a kamara életében elő-

fordult fontosabb eseményeket s felemlíti, hogy kiknek érdekében tett előterjesztést az elnökség munkagépek és más anyagi támogatás iránt a miniszterhez.

Az elnök közléseit, a titkár és a pénztárnoknak a kamara ügyforgalmáról és a pénztár állásáról szóló jelentéssel együtt tudomásul vették.

Az elnöki közlésekkel kapcsolatban elnök felvetette a nagyvárad városi adóhivatal azon eljárását, hogy a kamarai illetékkötelesektől az illetéket a törvényben előírt előleges intés nélkül hajtja be.

Dr. **Hoványi** Géza sérelmesnek tartja, hogy az iparkamarai illetékeket külön lajstrom alapján hajtja be s így az adók befizetésénél a kamarai illetékből esedékes százalékot nem számítja be s így az illetékbehajtás késedelmet szenved. Indítványozza, hogy hasson oda a kamara, miszerint jövőben együtt írják ki és hajtják be a kamarai illetéket a többi adókkal.

Bertsey György azt kéri a megyében is keresztülviáni, s ezért keressék meg Biharvármegyét.

Az indítványokat elfogadták.

A közelebb tartandó kereskedelmi kongresszusnak Nagyváradon leendő megtartását helyeslik s titkárt felhatalmazták, hogy a legközelebbi értekezleten oly értelmű javaslatot tegyen.

Több kamarai kültag azon kérelmet terjesztette elő, hogy jövőben a kamara teljes ülései délelőtt fél 10 órakor tartassanak meg s ha az ülés hosszabb időt vesz igénybe, az uti költséget kétszeresen térítse meg a kamara.

Titkár csak az indítvány második részéhez szól. A miniszteri rendelet tiltja, hogy csak a tiszta utiköltség téríttessék meg.

Óváry Lajos lehetetlennek tartja, hogy az ülések délelőtt tartassanak, akkor a helybeliek el vannak foglalva.

Moskovits Mór azt látja, hogy nem tartják be az alapszabályt, a mely minden hónapban ülést ír elő. Lehetne azonkívül délután 2 órakor kezdeni az ülést.

Schwarz Antal felterjesztést kíván arra, hogy a kamarai kültagok szabad vasuti jegyet kapjanak.

Dr. **Sarkadi** Lajos nem helyesli a szabadjegy kérését, mert akkor utiköltséget nem lehetne felszámítani.

Dr. **Hoványi** Géza a felszólalásból látja a kültagoknál az ügyek iránti érdeklődést. A beltagok el vannak foglalva, délelőtt nem jöhetnek. De kezdjék az üléseket fél 2 órakor.

Elfogadták dr. **Hoványi** Géza indítványát.

Az élesdi kültagok panaszzal, hogy az élesdi járásbírószék személyzete oly kicsiny, hogy a kereskedelmi perek csak késedelmesen intézhetnek el. Felterjesztést intézzenek az igazságügyminiszterhez.

A kérelemnek helyt adott a teljes ülés s a kereskedelmi miniszter útján felterjesztést intéz a kamara az igazságügyminiszterhez.

A kereskedelemügyi miniszter ur, a belügyminiszteri körrendelet kapcsán felhívta a kamarát, hogy a kivándorlás terjedésének megállítására tárgyában a törvényhatóságokat támogatassa.

Elnök kifejti, hogy a kivándorlás oka a munkanélküliség. Ilyen irányban adjon véleményt a kamara.

Schwarz Antal a kivándorlás indokát különböző okokból látja. Adatokkal szolgál.

Dr. **Sarkadi** Lajos felvilágosítást ad. A miniszter nem véleményt kér, csak támogatást, tanácsot alkalomadtán a törvényhatóságoknak.

A miniszter leiratának eleget tesz a kamara, ha a törvényhatóságok ez iránt megkeresik. Általánosságban pedig az évi jelentésben feltárják a kivándorlás okát.

A kolozsvári kamara átiratához képest felterjesztést intéz a miniszterhez a kamara, hogy végeladásoknál kereskedők bizassanak meg az ellenőrzéssel.

A vidéki nyomdák azon panasza, hogy az állami közhivatalok nyomtatvány szükségleteiket nem a vidéki nyomdák útján szerzik be, a kereskedelmi miniszter szerint nem felel meg a valóságnak. Csak egyes hivatalokra áll a

panasz, de ezekre nézve a hivatal érdeke kívánja meg az egyöntetű nyomtatvány szállítást. — Az érdekeltekkel közöli a kamara.

Löwinger Magdaléna nagyvárad harisnyakötő részére a miniszter két kötőgépet adományozott. — Tudomásul vették.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter jóváhagyta a kamara 1902. évi költségvetését, valamint a kamara állandó alkalmazottjai részére megállapított ötödéves korpótlék szabályzatát. Tudomásul vették.

A kereskedelemügyi miniszter leiratban tudatja, hogy a magyar szent korona jelvénye védjegy gyanánt ezután az ország czimerepajzsa nélkül is belajstromozható. — Tudomásul vették.

A Nagyvárad—Szeged közötti vonalon egy gyorsvonat berendezése iránt a kamara felirt a miniszterhez, azonban a kérelmet teljesíthetőnek nem tartja. — E tárgyban Csanádmegyéből és Hódmezővásárhelyről küldöttség megy a miniszterhez. A teljes ülés tudomásul vette a miniszter leiratát s utasította az elnökséget, hogy hívja fel az iparosokat és kereskedőket, kik akarnak csatlakozni a küldöttséghez.

Az iparos és kereskedői osztály véleményei.

Ezután a kereskedelmi és iparos osztály javaslatait vette tárgyalás alá a teljes ülés a következőkben:

A miniszter a törvények megrendelések gyűjtését tiltó rendelkezései alól a butorok, ablakredőny-szövetek, ima, mise, egyházi könyvek, arany és ezüst áruk, férfi fehérneműek kivételése kér javaslatot.

Mindkét osztály a törvény épségben tartása mellett, a kivétel engedélyezését ellenzi. — Tudomásul vették.

Az ipari minták oltalmáról készült törvényjavaslat-tervezet véleményezés végett elküldte a miniszter.

A tervezetet azzal javasolják az osztályok elfogadásra, hogy a minta oltalmi jog megadása és a minta-lajstrom vezetése ne a szabadalmi hatóságok, hanem a kamarák feladata legyen. — Elfogadták.

Bihardíószeg község kérelmét, hogy a baromvásár a kirakó vásár előtti napon tartassék, a miniszter véleményezés végett elküldte. — Az osztályok a kérelem teljesítését ellenzik. — Az osztály véleményét elfogadták.

Ókrös község piaci helypénzdíjszabályzatát Biharvármegye véleményezés végett áttette a kamarához. — Az osztályok némi módosítással a jóváhagyás véleményezését javasolják. — Elfogadták.

Beői község piaci helypénzdíjszabályzatának jóváhagyását helyesli a két osztály. — A teljes ülés ilyen irányú véleményt ad az alispáni hivatalnak. — Elfogadták.

A hitelezők és fizetésektelen adósok egyeztető ügynökeire vonatkozólag tájékoztatást kér a miniszter. — A kereskedelmi osztály javaslata szerint a vidéken is jelentékeny számban vannak ilyen ügynökök s azok kiküszöbölése nem kívánatos. A szükséges intézkedéseket mielőbb tegye meg a miniszter s ennek tervezetét véleményezés végett küldje meg a kamarához. — Elfogadták.

A temesvári kamara pártolását kéri oly irányú felterjesztésének, hogy a kereskedelmi törvénybe iktassák be, hogy kereskedő tanonc csak a középiskola III. osztályának elvégzése után lehessen valaki. — A kereskedelmi osztály oly értelemben javasolja a feliratot, hogy kereskedő tanonc csak az lehet, aki 12 évet betöltött s 4 elemi osztályt jól elvégzett. — Elfogadták.

A kereskedelmi miniszter véleményezés végett elküldte a »Vendéglősök és szállodások ipartársulatának« kérvényét, hogy a szálloda és vendéglős iparágak képesítéshez köttessenek. — Az iparos osztály a kérelem teljesítésének véleményezését javasolja. — Elfogadták.

A Nagylétán tervezett ipartestület engedélyezését ellenzi az iparos osztály. — Elfogadták.

A kereskedelmi miniszter értesítette a kamarát, hogy kellő számban jelentkezés esetén hajlandó Nagyváradon egy szabó és egy cipész tanfolyamot létesíteni. — Az iparos osztály

örömmel vette tudomásul s javasolja, hogy előkészítés és jelentéstétel céljából a nagyvárad ipartestületnek adja ki a teljes ülés. — Elfogadták.

Eppen így az ipartestületnek javasolja kiadni az iparosztály Stodola József bőripari miniszteri megbízott megkeresését timáripari közös műhelyek felállítása iránt. — Elfogadták.

Egyéb ügyek.

Biharvármegye közigazgatási bizottsága megkereste a kamarát, hogy több megyei hídvámszedési jogának újabb 10 évre leendő megadását pártolja a kamara. — A kérelemnek helyt adott a teljes ülés, de csak 5 évre véleményezi a vámszedési jog megadását a kamara.

Mártocffy Márton országos iparoktatási főigazgató 1000 korona segélyt kér a Kolozsvárt rendezendő tanfolyamra. — Megfelelő összeg hiányában a kérelmet nem teljesítették.

Szűts Izó ipariskolai igazgatót a miniszter rajztanulmányi külföldi utra küldi ki. Mivel a miniszter által adott összeg nem megfelelő egy hosszabb tanulmányutra, a kamarától 600 korona segélyt kér az utra. — Megfelelő alap hiányában a kérelmet nem teljesítették.

Gelberger Kálmán margittai kültag azon panaszzal fordult a kamarához, hogy a margittai piacon a terményeket még mindig a régi köből mértékkel számítják. A panasz a helyi hatósághoz tartozik s ezért napirendre tértek felette.

Ermihályfalván egy ablakredőny szövet gyár gépeket kér állami támogatást a minisztertől. — A kérelmet pártolta a kamara.

Az ülés végén **Moskovits** Miksa beltag szólalt fel. Örömmel értesült arról, hogy egy új pénzüzetet keletkezett Nagyváradon, de azt kifogásolja, hogy annak élére dr. **Sarkadi** Lajos kamarai titkár állott. Ez ellenkezik a kamara szabályzatának 7. §-ával.

Dr. **Sarkadi** Lajos sajnálattal látja, hogy a mikor a közgazdaság terén akar tevékenységet kifejtetni, mindig talál ellenzőre. A mostani állás nem inkompatibilis. Ha ettől el akarnak tiltani, megfelelőbbi a miniszterhez.

Többek hozzászólása után elfogadták dr. **Hoványi** Géza azon indítványát, hogy az ügyet a jövő teljes ülésre tűzzék ki.

Ezzel véget ért a teljes ülés.

TAVIRATOK.

Szél a királynál.

Budapest, február 26. (Saj. tud. táv.)
Szél Kálmán miniszterelnök ma délután 1 1/2 óráig nem jelent meg a képviselőházban. Mint értesülünk, ő Felségénél kihallgatáson volt és a folyó ügyekről szóló referálások órákat vett igénybe. Szél Kálmán holnap beszél és pénteken vagy szombaton újból operáltatja magát.

Autonomiai kongresszus.

Budapest, febr. 26. (Saj. tud. táv.)
A kath. autonomiai kongresszus mai ülésén a 126. §-tól a 154. §-ig tárgyalták le a javaslatot. A lényegtelen felszólalások többnyire stílárius módosításokat céloztak.

A püspöki javadalmak betöltésénél a káptalanokat illeti a rendelkezési jog. A káptalani bizottságba a világiak bevételek s a bizottság tagjainak száma megszorítottatik. A püspöki kar ezen ismert javaslatát, a nagy többség elfogadta.

Az ellenzék hangulata a mai nap különben nagyon lanya volt úgy látszik

a tegnapi heves küzdelem teljesen kimerítette.

Holnap valószínűleg be fogják fejezni a kongresszust.

Tisza Kálmán beteg.

Budapest, febr. 26. (Saj. tud. távir.) Ma reggel óta Tisza Kálmán feltűnően gyengén érzi magát. Régi tüdőbaja vette elő. Erős köhögési rohamai vannak. Délután láza volt s orvosai tanácsára ágyba feküdt.

Arad város tisztujtása.

Arad, febr. 25. Arad város törvényhatósága ma délelőtt tartotta meg az általános tisztujtást. Polgármesterré egyhangulag az egyetlen pályázót, *Institoris* Kálmánt választották meg. Gazdasági tanácsos lett *Varjassy* Lajos, árvaszéki ülnökök *Csiky* Károly és *Vertán* Oszkár, főpénztáros *Urbányi* Béla, közgyám *Dániel* Kálmán és kamarás *Bérczy* Alajos. Nagy küzdelem folyt a főjegyzői székért, a melyre négyen pályáztak és pedig Kádas Kálmán tanácsnok, Lócs Rezső első aljező, *Vannay* Gyula második aljegyző és *Green* Nándor alkapitány. A közgyűlés 10 szótöbbséggel Kádas Kálmánt választotta meg. A választás még folyik. (M. T. I.)

Az aradi székely-otthon Makkaihoz.

Budapest, febr. 26. (Saját tud. távir.) Az aradi székely-otthon a következő táviratot intézte *Makkai* Zsigmond képviselőhöz:

Az aradi székely-otthon márczius 1-én, szombaton este jótékonycélú ünnepélyt rendez, melyre Nagyságodat tisztelettel meghívtuk. Székely testvéreink szent ügyében kérjük Nagyságodat, mint a székelység egyetlen igaz képviselőjét, — kegyeskedjék ünnepélyünkre lejönni és ezáltal az ünnepély anyagi és erkölcsi sikerét előmozdítva, biztosítani. Szent ügyünk támogatását remélik hívei, az aradi székelyek.

Makkai válaszolt: sajnálatára nem mehet.

Henrik herceg New-Yorkban.

New-York, febr. 25. A polgármester bankettje után Henrik herceg este 9 órakor egy lovassági csapatból kísérve a Metropolitan Operába hajtatott, a mely virágokkal volt díszítve és német és amerikai színű izzólámpákkal fényesen kivilágítva. Őt páholyt egygyé alakították át a herceg és kísérete számára. A színház belseje is pazarul volt díszítve és kivilágítva. Hét órakor a színház megtelt nagyszámú közönséggel. Henrik herceg megjelenésekor a zenekar a Heil Dir im Siegerkranz-ot játszotta. A színpadon több operarészletet adtak elő. A felvonások között a zenekar német harci dalokat és amerikai egyvelegeket játszott.

New-York, febr. 25. Mikor Henrik herceg a városházáról távozott, a Broadwayn összegyűlt közönség nagy lelkesedéssel üdvözölte. A diszvendéjgről szóló oklevél átadásakor azt mondotta Low polgármester, hogy ezzel a város nagyrabecsülését és benső barátságát akarja kifejezni a herceg iránt. Ez a legnagyobb kitüntetés e város részéről, amelynek jelentőségéhez oly nagyban járult hozzá a németek. Beszédében a német császár képviselőjeként is üdvözölte a herceget és annak a reményének adott kifejezést, hogy a látoga-

tás meg fogja erősíteni azt a barátságot, amely Németország és Amerika között mindig fennállott. A herceg megköszönte a szíves fogadást és szintén Németország és Amerika régi barátságára utalt, hangsúlyozva, hogy szeretet bátyjának és fenkölt uralkodójának képviselőjeként jelent meg. Beszédét azzal fejezte be, hogy minden jót kívánt New-York városának. Szavai nagy lelkesedést keltettek.

New-York, febr. 25. A Hohenzollern yachton adott lakoma folyamán Henrik herceg még egyszer felállott és Roosevelt Aliz kisasszonyhoz fordulva köszönetet mondott neki azért a bájos szeretetreméltóságért a melylyel a Meecort megkeresztelte és azután így szólt:

— Azt mondják, hogy mi tengerészek kissé babonások vagyunk. (Evans tengernagyhoz fordulva.) Azt hiszem, Evans, nem vagyunk azok. Akárhogy áll is a dolog, erre a hajóra szerencsés pályafutás vár, mert művészkéz alkotta (itt a herceg a hajó építőjéhez fordult) és mert a vizez való első megjelenése egy hölgy nevéhez fűződik. Hiszen mi tengerészek úgy beszélünk hajónkról, mintha nő volna, úgy tartjuk hajóinkat, úgy bánunk velük, mint asszonyainkkal. Aliz kisasszony egészségére üritem poharamat. (M. T. I.)

Kószahir a szerb királyról.

Budapest, febr. 21. (Saj. tud. távir.) Ma itten, Bécsben és Berlinben Sándor szerb király meggyilkoltatásának híre terjedt el. A kószahir azonban, mely a gyilkosnak egy gárdistát nevezett meg, Belgrádból még a délután folyamán megczáfolták.

Pestis.

Sanghai, február 25. A Ballarat postagőzösön a legénységnek Goából jött része között két pestises haláleset és három újabb megbetegedés fordult elő. A hajót elkülönítették. (M. T. I.)

NYILTÉR.

Uj üzlet!

GLANZMANN ÁRMIN

épület-bádogos,

Nagyvárad, Kispiaez és Magyar-u. sarok.

Légszesz, vízvezetékek

és

csatornázások felszerelési üzlete.

Javitások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Elektrotechnikai villanyvilágítás.

Szoba-sürgöny és telefonrendező.

Házak jókarban tartási vállalat.

Most nyílt meg!

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1902. febr. hó 25-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 18.—17.20. Kétszeres buza 14.—13.40. Rozs 14.—13.50. Arpa 12.—11.40. Zab 14.—13.70. Tengeri: 10.—9.60. Borsó 36.—. Lencse 40.—. Bab 15.80. Köleskása 23.50. Burgonya 5.80. 100 kiló lángliszt 29.60. zsemlyelisz 29.20. fehérkenyer liszt 28.40, barnakenyer liszt 26.—. széna fuvarral 6.—, szalma 1.20 Szalonna 102.—, 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84, Lámpaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72. Szilva-pálinka 1.80. Szesz 2.—. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—, Egy hektoliter óbor 66.—, uj bor 38.—, mész 1.20, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 25.—, köles —. repce —.—, dió 42.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 24, szalona 1.12, sertésbűs 1.04, juh-hús 68, veres hagyma 20, fog hagyma 64, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyer 22. Egy liter kóolaj 44, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1902. évi február hó 25-ről. Tiszta buza körülbelül 330 hltr, kétszeres buza 50 hltr, rozs 80 hltr, arpa 30 hkl. zab 120 hltr, tengeri 230 hltr, burgonya 250. hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 125 drb, félhizott 180, sovány 120, süldő 550, malac 290, hizott marha 58, jármás ökör 500, fejős tehén 290, borju 270, bivaly 6, juh és kecske 80, ló 641.

Marha ártáblázat 1902. február hó 25-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 610—690, egy pár másodikrendű jármás ökör 510—580, egy pár harmadrendű jármás ökör 250—500, 1 drb fejős tehén 110—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—280. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 1 drb. veres borju 26—50, 1 drb. fél éves borju 44—60, 1 drb egy éves borju 48—78, két éves borju 70—190. 1 drb hizott sertés 84—88, 1 ár fél éves 34—42, 1 pár egy éves sertés 48—76, 1 pár két éves sertés 80—130. 1 drb igás ló 160—230, 1 pár ökrbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbor 10—20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, február 26.

Buza októberre	—	—	—	—	7.84
Buza áprilisra	—	—	—	—	8.80
Tengeri	—	—	—	—	5.14
Rozs okt.	—	—	—	—	6.69
Zab ápr.	—	—	—	—	6.93
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. február 26-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	119.95
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	97.35
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	120.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 3 1/2%	—	—	—	—	100.99
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	—	—	—	—	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	97.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	101.—
Horvát-szlávonföldtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	96.—
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	189.—
Tiszszabályozás szegeci sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	156.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	101.50
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	101.35
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	121.—
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	98.75
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	152.—
Osztrák magyar bank részvény	—	—	—	—	16.30
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	—	718.—
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	702.50
Párisi vista	—	—	—	—	95.42
30 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	—	19.06
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	117.25
London vista	—	—	—	—	240.05
30 márkás arany	—	—	—	—	23.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A „TISZÁNTÚL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap. Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegysek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és utányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilionszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvéállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok,

körlevelek, falragaszok, hirdetésmények,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek,

pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok,

meghívók, színlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palackfeliratok, sorsjegyek,

gyászjelentések, levélpapírok és borítékok,

valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatósággal jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.
5. Szeretelés szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
11. Meholtak } papíron.

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.

SZERKESZTOI POSTA.

-th. *Helyben.* Levél ment, a tárczával együtt, ráírva a kéziratra. Ott röviden elmondjuk véleményünket és adunk tanácsot. Üdvözlét.

Törlesztéses kölcsönt

5°/_oVidéki bérházakra,
földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körút 21. szám.

Egy használt

Járgány

megvételre kerestetik.

69. Czim a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Van szerencsém a t. fogyasztó közönség b. tudomására hozni, miszerint **Szt. László-téren Diamandi-féle házban**

liszt- és kenyér-üzletet nyitottam.

Kenyérsütődémet **Gémes Ferencz** ur orosházi malom-tulajdonos rendezi be az ő orosházi sütődéjének mintájára és kizárólagosan Gémes ur saját gyártmányu lisztjei lesznek elárúsítva, valamint az összes kenyérfajok ugyanabból a lisztből lesznek orosházi asszonyok által sütve.

Egyszersmint van szerencsém tudatni, hogy Gémes Ferencz lisztje és kenyere az orosházi iparkiallitáson

diszoklevéllel

szintugy a bécsi kiállitáson **aranyéremmel** lett kitüntetve.

Mindkét kitüntetés eredetiben üzletem kirakatában bárki által megtekinthető.

Ugy a sütőde, valamint a liszt-üzlet is személyes felügyeletem alatt fog állani.

Főtörékvésem oda irányul, hogy lelkiismeretes és pontos kiszolgálás által a t. vevőközönség b. meglegedését kiérdemeljem.

Nagyvárad, 1902. február hóban.

57.

Kiváló tisztelettel

Iritz J. János.

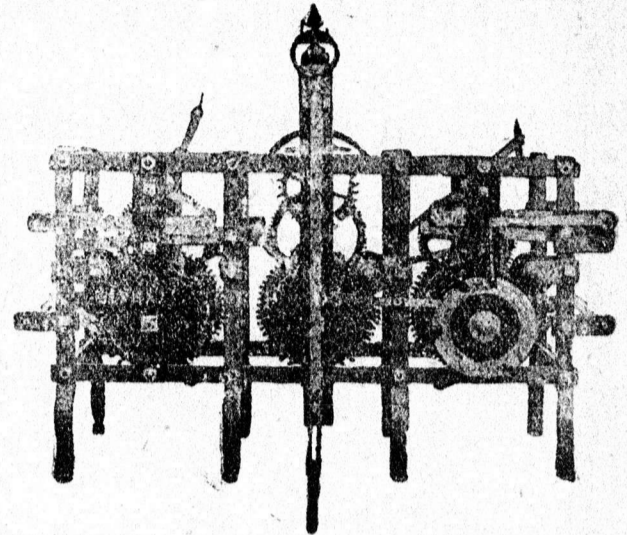
Megrendelések házhoz szállitotnak.

Ertesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség, valamint az egyházi és községi előljáróságok heces tudomására hozni, hogy a 42 év óta fennálló

Daday József ur lakatos és toronyórás üzletét,

melyben 16 éven keresztül mint művezető voltam alkalmazva, **átvettem** és ezt személyesen, a régi jó hírnévhez méltóan, a régi cég alatt tovább folytatom.

Szives pártfogásukat és megrendelésüket, melyeket kifogástalanul olesón és pontosan eszközök, kérem és óráimért 10 évi jótállást vállalok, vagyok kiváló tisztelettel:

MEZEY DEZSŐ,

lakatos- és toronyóra-készítő,
Nagyvárad, Szent János-utca 20 szám.

Telefon-szám 384.

58.

Friss konyhakerti magvak nagy raktára.

Gazdaközönség szives figyelmébe!

Közelgő idény alkalmából van szerencsém szives figyelmét felhívni frissen érkezett *csiraképes* és *fajazonos magvaim nagy raktárára*, hol az összes gazdasági magvak u. m.:

Valódi *francia-, olasz- s magyar-lucerna, stayer s magyar eredetű heremag* (bodorka), valódi *oberndorfi s eckendorfi mamuth- és buczok-répmag, angol, skót, francia-perje*, valamint a legjobb *pázsitnak való fűmag-vegyület* stb. stb. a legjutányosabb áron kaphatók.

A lucerna, valamint a lóheremag az **állami magvizsgáló állomás zárjeggyével van ellátva**, s így arankamentességéért is **teljes szavatosságot vállalok**.

Mintákkal készséggel szolgálék.

66.

KISS KÁROLY,

Janky Antal utóda Nagyvárad.

Friss konyhakerti magvak nagy raktára.

TELEPHON.

HERCZEGH GYULA

TELEPHON.

rövidáru és férfi-divat üzlete

Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz.

Van szerencsém a n. érdemű közönség tudomására juttatni, miszerint a Kunz József és Társa urak üzletének egy részét:

a rövidáru és férfi divat-osztályt

átvettem s azt a legujabb, legjobb és legjobb árakkal ujonnan berendeztem és saját bejegyzett cégem alatt tovább vezetem.

Nagy választéku áruim közül a következőket emelem ki. *csipkék, szalagok, himzések, pamutok, bélésárúk és szabó kellékek* és egyéb rövidáru cikkek. Nagy választék: *nyakkendőkben*, továbbá legyezők, illatszerek a legjobb minőségű és divatos *férfi ingek, gallérok és kézelők, kézelő-gombok, nyakkendő-tűk* és különféle *férfi divatcikkek és női diszkellékek*.

Főtörékvésem leend előzékeny, pontos kiszolgálás,

— j u t á n y o s s z a b o t t á r a k —

és jó áruk által a n. é. közönség szives pártfogását kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

HERCZEGH GYULA.

73

Fekete szövetekből a magas klérus számára állandó raktár.

A midőn a n. érdemű közönségnek becses tudomására hozom, hogy

Fő-utcán, a Nyiry-házban levő férfi-szabó üzletemet

most ujonnan rendeztem be a legszebb és legjobb

bel- és külföldi szövetekkel,

nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy eddigi t. megrendelőimnek pártfogásáért köszönetemet kifejezzem; egyuttal kérve továbbra is a szives támogatásukat, melyet igyekezni fogok kiérdemelni az által, hogy csak a legjobb anyagból és legujabb szabás szerint készült ruhákkal, **szolid árak** mellett fogom a n. érdemű közönséget kiszolgálni.

Tisztelettel

Fudally Bálint,

férfi-szabó.

56.

Fekete szövetekből a magas klérus számára állandó raktár.

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kelengyék, férfi és női fehérneműek és szőnyeg-üzlete.
Nagyvárad, Szent László-tér, kishidő.

Ajánlja mindennemű kitűnő minőségű vásznait, u. m.: valódi rumburgi, irhoni, creas és hollandi, ugyszintén minden minőségű pamut vásznak és Schroll-féle chiffonokat.

Menyasszonyi kelengyéket a legelegánsabb kiállításban.

Férfi fehérneműeket külön mérték szerinti megrendelésre, teljes felelősség mellett!

Dusan felszerelt szőnyeg és függönyraktár, butorszövetek és lakás berendezési cikkek nagy választékban.

S z o l i d, s z a b o t t á r a k !

Kiváló tisztelettel

Strohmayer Pál.

Saját házi készítésű paplan és matracz gyártmányaimat melegen ajánlom.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tulajdonát képező »Fekete Sas« szálloda és vendéglő épületének a Szent László-térre néző földszinti részében levő s jelenleg Kalenda János által bérelt 5. és 6. számú bolthelyiségeknek bérbeadása céljából 1902. évi márczius hó 10-ik napján d. e. 10 órakor a városház tanácsstermében árverés fog tartatni.

Az 5. számú bolt kikiáltási ára 1606 korona, a 6. számú bolté 2800 korona s az árverési feltételekben körvonalozott egyéb mellékszolgáltatások.

Árverelni szóval, vagy írásban zárt ajánlat útján lehet és pedig a két boltra külön-külön, vagy együttesen s a bánatpénzt ajánlattevő ehez képest tartozik letenni. Bánatpénzül a kikiáltási ár $\frac{1}{4}$ része, vagyis az 5. számú boltra 401.5 korona, a 6. számú boltra 700 korona s a két boltra nézve 1101.5 korona teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban; a bánatpénz zárt ajánlat esetén ahoz csatolandó, szóbeli árverelő által pedig az árverési küldöttség elnökének kezeihez fizetendő, illetőleg teendő le.

Zárt ajánlatok a fent kitett határidőig alulirott kezeihez adhatók be.

Árverelőket tett ajánlatuk azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Árverelő annak elismeréséül, hogy jelen feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja, az árverés megkezdése előtt aláírni, illetve zárt ajánlattevők részéről ezen körülmény az ajánlatban világosan kiteendő.

Az árverési feltételek alulirott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Nagyvárad, 1902. február hó 25.
Komlóssy József,

77

jog- és gazdaságügyi
tanácsnok,
mint az árverési küldöttség
elnöke.

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzációs ujtítás!

Vászon és fehérneműek-
ből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas művészién kiállított hü fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán diszes keretért (passe partou) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékűt egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazár (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk.